

DB.2
(497.B) 8

4762

ISPRAVE

o

HRVATSKOJ STAROKATOLIČKOJ CRKVI

IZDANJE:

BISKUPSKE KANCELARIJE
HRVATSKE STAROKATOLIČKE CRKVE

ZAGREB 1940

Štamparija „GAJ“, Zagreb, Martićeva 2

Starokatolik

Glasilo Hrvatske Starokatoličke Crkve

Izlazi u Zagrebu svakoga mjeseca.

Stoji na godinu Din 24:-

Svaki broj stoji Din 2:-

Hrvatski starokatolički kalendar

Grgur Ninski

za 1940. godinu

Izdanie:

Biskupske kancelarije

Hrvatske Starokatoličke Crkve u Zagrebu.

Stoji Din 10:-.

~~Уведено у нови инвентар бр.~~
~~13~~ 1942 год.
~~Београд.~~

2648

ISPRAVE

O

HRVATSKOJ STAROKATOLIČKOJ CRKVI

IZDANJE:

**BISKUPSKE KANCELARIJE
HRVATSKE STAROKATOLIČKE CRKVE**

ZAGREB 1940

Štamparija „GAJ“, Zagreb, Martićeva 2

I.

STAROKATOLIČKA CRKVA.

KATOLICI,

koji zabacuju novo postavljene nauke na tako zvanom Vatikanskom saboru (u Rimu 1870. godine) — Sjedn. IV. u papinskoj buli »Pastor aeternus«*) — o nepogrešivosti pape i o njegovoj svevlasti nad cijelom Crkvom, sačinjavaju vjersku zajednicu pod nazivom:

»Starokatolička Crkva«.

(Tako glasi član 1. »Starokatoličkog ustava«, što ga je sastavio Dr. Ivan Fr. Schulte, sveuč. prof. crkvenoga prava, a na temelju toga ustava Starokatolička crkva dobila je državno priznanje.)

II.

NAREDBA

Ministarstva za bogoštovje i nastavu u Beču
od 18. X. 1877.

kojom se izriče priznaja staro-katoličke vjerozakonske družbe.

Prema prošnji, koju su sljedbenici staro-katoličkoga vjerozakonskoga isповједanja podastri u podnescih, de praes. 13. X. 1877. brbr. 16875—16877, izriče se ovim, — poklic je prinešenimi iskazi zadovoljeno zahtjevom §a 1. Zakona od 20. V. 1874. (D. Z. L. br. 68.) u pogledu priznaje vjerozakonskih društavah, — na temelju §a 2. istoga toga zakona priznaja starokatoličke vjerozakonske družbe pod imenom: »Crkva starokatolička«.

Ova naredba dolazi odmah u krepost.

Stremayr, s. r.

*) »Pastir vječni«.

Juv. br.
38400

Uredbe o privremenom Ustrojstvu Ministarstva Vera, ovo objašnjenje:

Kako sam već rješenjem od 18. decembra 1923. godine V. K. broj 3.389 imao prilike objasniti, Starokatolička Crkva spada u red kod nas ustavno usvojenih vera. A kod ustavnog je usvajanja i zakonskog priznanja vjeroispovesti odlučno pitanje nauke, bogoslužja i unutrašnjeg ustrojstva konfesijske organizacije, dočim što se tiče naziva njezina dosta je, da ovaj ne sadrži ništa, što bi bilo protivno zakonu ili moralno zazorno. Zato nema zapreke, da si usvojene i zakonito priznate konfesije unutar ovih općenitih granica po volji odabiru nazive, u koliko se dakako pri tome ne ogrešuju o pravo ime spram koje od postojećih vera u Državi. Naročito pak nema zapreke, da si pojedine konfesije, kojima nauka dopušta nacionalnu organizaciju, u naslovu uzimaju narodna imena.

Tim razlozima vođen ja sam rešenjem od 25. januara 1924. godine V. broj 1.603 primio na znanje i saglasio se sa zaključcima prve sinode »Hrvatske Starokatoličke Crkve« održane u Zagrebu dne 21. i 22. januara ove godine, koja je:

a) izabrala Sinodalno Veće sastavljeno iz ovih članova: Ivan K. Cerovski, svećenik u Zagrebu, Mate Jakšić, industrijalac u Karlovcu, Aleksandar Lajer, nadsavjetnik u Zagrebu, Josip Luketić, svećenik u Zagrebu, dr. Adolf Sajfert, univerzitetски profesor u Zagrebu, dr. Alfons Šemper, ljekar u Zagrebu, dr. Zvonimir Vargović, sudija u Koprivnici i dr. Stjepan Vidušić, svećenik u Zagrebu;

b) izabrala Biskupa, Marka Kalogjeru, bivšeg kanonika Stolnog Kaptola u Splitu;

c) potvrdila opstojnost triju svojih župa: Zagreb, Karlovac i Koprivnica — narodne izbore njihovih župnika i to: Ivana K. Cerovskoga za Zagreb, dra Stjepana Vidušića za Karlovac i Josipa Luketića za Koprivnicu;

d) uoblastila Sinodalno Veće, da uredi odnose između Hrvatske Starokatoličke Crkve i državne vlasti u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Međutim, ustavnim usvajanjem Starokatoličke Crkve i nadležnim odobrenjem njezine organizacije u našoj Kraljevini pod nazivom »Hrvatske Starokatoličke Crkve« nisu ni u kojem pogledu izmenjeni postojeći međuverski zakoni, kojima je u pojedinim oblastima uredeno istupanje iz vere i verski prelaz.

O tom se sve područne vlasti obavešćuju putem »Narodnih Novina« mjesto svake posebne intimacije.

U Zagrebu, dne 29. travnja 1924.

Pokrajinski Namjesnik za Hrvatsku i Slavoniju
Čimić, v. r.

VI.

NJ, VEL. KRALJ POTVRĐUJE IZBOR PRVOG BISKUPA HRVATSKE STAROKATOLIČKE CRKVE

Njegovo Veličanstvo

Aleksandar I.

po milosti Božjoj i volji narodnoj

Kralj Srba, Hrvata i Slovenaca,

na predlog moj izvoleo je, Ukazom Svojim od 10. juna 1924. god. rešiti, da se za Biskupa Hrvatske Starokatoličke Crkve postavi Marko Kalogjerá, sa godišnjom platom od deset hiljada Dinara.

Ministar Vera
Dr. Voj. Janjić

Ka V. K. Broj 2.287/1924. 21. juna 1924. god.

U Beogradu

(M. P.)

Stavio pečat V. D. Arhivara Živ. Radosavljević.

VII.

STAROKATOLIČKI DUHOVNI SUD ZA BRAĆNE SPOROVE

Ministarstvo Vera Kraljevine SHS — Katoličko Odjeljenje

10. IV. 1926. god. Beograd, Br. 1604.

Prečasnom
Biskupskom Ordinarijatu Hrv. Starokat. Crkve u Zagrebu

Gospodin Ministar Vera doneo je danas pod gornjim brojem ovo rešenje:

U povodu mog objašnjenja od 13. januara 1926. g. V. K. Br. 181., kojim sam na osnovu postojećih zakonskih propisa izjavio, da Duhovni sud Hrvatske Starokatoličke Crkve u Zagrebu nema za državno područje zakonskog temelja svomu opstanku i da su njegove presude za državno područje bez ikakova pravnog dejstva, obratio mi se Gospodin Biskup Hrvatske Starokatoličke Crkve predstavkom od 15. marta 1926. god. k broju 78. kojom traži, da se objavi zakoniti opstanak ženidbenog suda Hrvatske Starokatoličke Crkve u Zagrebu za područje Crkve i savesti, u koliko je brak po nauci Crkve (i rimokatoličke i starokatoličke) sv. tajna (sakramenat).

Rešavajući odnosnu predstavku ponavljam, da se citovano moje objašnjenje tiče opstanka i delovanja duhovnog suda Hrv. Starokatoličke Crkve u Zagrebu isključivo samo za izvanjsko državno područje; dočim za unutrašnje crkveno područje vere i savesti nema zakonskih zapreka njegovu opstanku i delovanju, i to tim manje, pošto prema članu 12. državnog Ustava, usvojene vere samostalno uređuju svoje unutrašnje verske poslove.

Ali jer je duhovni sud Hrv. Starokatoličke Crkve u Zagrebu do nedavno tako postupao, kao da mu po zakonu pripada sudbenost i za državno područje, potrebno će biti, da u buduće pri povedenju svakog postupka stranke naročito upozorava na isključivo svoju nadležnost samo za crkveno područje vere i savesti, kako interesenti ne bi njegovim sudovanjem bili dovođeni u zabludu, kao da njegove presude imadu pravnoga dejstva i za državno područje.

Katoličkom Odelenju Ministarstva Vera čast je prednje dostaviti, u vezi svoga saopštenja od 13. januara 1925. god. V. K. 181. s molbom na znanje.

Po ovlašćenju Ministra Vera

Načelnik L a n o v i Ć

Naknadno je Ministarstvo Vjera (Riješenjem od 18. V. 1927. god. V. br. 5291) i Ministarstvo Pravde (Riješenjem od 1. VI. 1929. god. V. br. 13.345) službeno izdalo objašnjenje »da ona prava i povlastice što ih Državni zakoni u pitanjima braka i bračnog suđenja daju rimokatoličkoj crkvi, ima isto tako i starokatolička crkva«.

VIII.

O VAŽENJU USTAVA STAROKATOLIČKE CRKVE ZA DRŽAVNO I CRKVENO PODRUČJE

Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca

Ministarstvo Pravde

Versko Odelenje

V. Br. 8934.

10. aprila 1929. godine, Beograd.

Po razmotrenju celokupnog predmeta, koji se odnosi na Hrvatsku Starokatoličku Crkvu, našao sam: da su Sinod te crkve u 1925. god., a kasnije Sabori te crkve u 1926. i 1927. god. doneli izvesne izmene i dopune u Sinodalnom i Opštinskom Redu Starokatolika, koji Red su u 1923. god. podneli tadašnji vernici Hrvatske Starokatoličke Crkve kao svoj ustrojstveni statut, a koji je tadašnje Ministarsvo Vera kao nadzorna vlast odobrila. Sa ovim zaključcima vrhovnog zakonodavnog tela Crkve nije Sinodalno Veće odnosno, kasnije prozvano, Upravno Veće rečene crkve upoznalo i nadležnog Ministra Vera kao vrhovnu nadzornu vlast u versko-političkim poslovima originalnim ili crkvenim prepisom sinodalnih (saborskih) zapisnika, iznoseći u njima jasnim načinom kako predmete o kojima se raspravljalo, tako i razloge koji su diktivali donošenje tih zaključaka, niti zatražilo odobrenje.

Ovakova dužnost postojala je i postoji za Sinodalno (Upravno) Veće Hrvatske Starokatoličke Crkve kao što postoji i za druge autonomne crkve u našoj Kraljevini, a logična je posledica vrhovnog državnog nadzora u versko-političkim poslovima, koji bi bio iluzoran, ako se ne bi dala mogućnost državi, da razmotri sinodalne (saborske) zaključke uopšte i oceni ih, da li su doneseni u granicama autonomne crkvene sfere i pozitivnih državnih zakona i propisa, pa da ih primi k znanju ili da obustavi njihovo stupanje na snagu ako prelaze autonomne granice i vredaju postojeće državne zakone i propise. I sve do donošenja odluke nadležne državne vlasti po tim sinodalnim (saborskim) zaključcima, oni ne mogu imati pravne važnosti ni za državno ni za crkveno područje, što je prirodna posljedica pravnih odnosa, koji postoje između države i crkve.

Kako Sinodalno (Upravno) Veće nije sa sinodalnim (saborskim) zaključcima iz 1925., 1926. i 1927. god. postupalo u smislu napred izloženog, jasno je, da ni ti zaključci nemaju i ne mogu imati svoje pravne važnosti ni za državno ni za crkveno područje, pa je prema tome i rad svih Sinoda odnosno Sabora Hrvatske Starokatoličke Crkve, počevši od 1925. god. do danas pravno ništav.

Sa ovih razloga i na osnovu čl. 3. tač. 2. Zakona o uređenju Vrhovne Državne Uprave

rešavam:

Da se i nadalje ima i može smatrati važećim kako za državno tako i crkveno područje crkveni statut Starokatoličke Crkve,*) koji je bio na snazi u 1924. god., dok se radu i zaključcima Sinoda (Sabora) održanih posle 1924. god. do danas ne može priznati nikakova važnost.

Prema tome stavlja se u dužnost g. Marku Kalogjera, Biskupu Hrvatske Starokatoličke Crkve, kao ovlašćenom u smislu § 2. i 18. crkvenog statuta, da sazove u određenom roku Sinodu, koja će izabrati redovito Sinodalno Veće.

Nadležnim Velikim Županima staviti ovo rešenje do znanja sa naređenjem, da ne dozvole nikom da kakom bilo radnjom: sazivanja Sabora ili Skupština, kao i ometanjem Bogoslužja osujete strogu primenu ovog rešenja.

Sve crkvene organe, koji su konstituisani iza god. 1924., a nisu osnovani na osnovu odredaba crkvenog statuta iz 1924. god., sem onih izričito odobrenih od Ministarstva Vera imaju razrešiti, a svaki pokušaj nepozvanih da smetaju delovanje i život crkve kakav je u ustrojstvenom statutu od 1924. god. predviđen, sprečiti.

Svu arhivu crkve predati Biskupskoj kancelariji u Zagrebu.

M. P.

Ministar Pravde Dr. M. Srškić, s. r.

*) Opaska : »Sinodalni i župni statut Staro - katolika« uvršten je u »List Državnih Zakona za Carevinu Austriju«, Svezak XXXIV. br. 99. od 8. XI. 1877. god.

IX.

DRŽAVNI SAVJET ODBIJA TUŽBU PROTIV RIJEŠENJA MINISTRA PRAVDE od 10. IV. 1929. V. Br. 8934-29.

Državni Savet Kraljevine Jugoslavije
Br. 11571-30 — 22. aprila 1930. god., Beograd

U Ime

Njegovog Veličanstva Aleksandra I. Kralja Jugoslavije
Državni Savet

U svom III. odeljenju sastavljenom od pretdsednika Raičevića Milisava, članova: Paunovića Svetislava, Vidovića Antoinija, Babića Živojina i Nešića Stevana sa Protičem Božidarom, referentom kao i delovodom, uzeo je u razmatranje tužbu Dr. Šempera, u ime Upravnog veća Staro-katoličke crkve iz Zagreba, protiv rešenja Ministra Pravde od 10. aprila 1929. god., V. Br. 8934, zbog toga što je njime rešeno da ne važe izmene statuta Staro-katoličke crkve, učinjene posle 1924. god., razrešio sve crkvene organe koji su konstituisani na ovako izmenjenim statutima i što je naredio i predaju njihove arhive Biskupskoj kancelariji s tim, da Biskup Kalogjera sazove Sinodu radi izbora redovnog veća, — pa je, proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 10. juna 1929. god. V. Br. 11636, našao, da je tužba neosnovana.

Po čl. 12. Ustava od 1921. godine, usvojene i priznate vere samostalno uređuju svoje unutrašnje verske poslove. To stanje nije izmenjeno ukidanjem Ustava Manifestom Njegovog Veličanstva Kralja od 6. januara 1929. god. Usvojene i priznate vere ostale su i dalje autonomne u svom unutrašnjem uređenju. A po čl. 3. t. 2. Zakona o uređenju vrh. drž. uprave, donesenog posle ukidanja Ustava, državna upravna vlast reguliše i nadzirava pravne odnose svih priznatih vera i sve versko-političke odnose. Ona dakle i motri da verske organizacije ostanu u granicama pravnog poretku.

U danom slučaju, nastupio je sukob između dva vrhovna organa staro-katoličke crkve: Biskupa i Sinodalnog upravnog

veća, sukob, koji dovodi u težak položaj samu starokatoličku crkvu, a pored toga, remeti i pravni poredak koji je upravna vlast pozvana da čuva. Već ta sama činjenica daje ovlašćenje državnoj upravnoj vlasti, radi održanja pravnog poretka, da reši ovaj sukob. Za rešenje toga sukoba državna upravna vlast (Ministar Pravde) imala je u granicama zakona i propisa starokatoličke crkve slobodnu ocenu u izboru mera koje treba da preduzme. A pošto u statutima Starokatoličke crkve ovakav slučaj nije predviđen, to je Ministar Pravde bio vlastan i dužan po čl. 3. st. 2. Zakona o vrh. drž. upravi, u granicama zakona, a na najpogodniji i principima ovog statuta najpribližniji način, da ovaj sukob reši. To u toliko pre, što se nije uspelo da se ovaj sukob u crkvenoj organizaciji povoljno reši i posle rešenja Ministra Vera br. 11117-28, koje je ostalo na snazi prema presudi Državnog Saveta br. 9981-29, nego je zaostrenost između pojedinih organa organizacije još i pojačana. I kada je Ministar Pravde za rešenje ovoga sukoba izabrao ovaj način, t. j. da priznaje važnost samo prvobitnom crkvenom statutu od 1924. god., bez docnijih izmena (koji je statut država već ranije primila k znanju), da razrešava od službe dotadanje Sinodalno upravno veće i druge organe, stavlja u dužnost Biskupu da sazove Sinodu radi izbora novog redovnog Sinodalnog veća, — koji je način izabrao samo kao jednu nužnu meru u cilju uvođenja redovnih prilika u organizaciji ove crkve i održanja pravnog poretka, — time on nije povredio autonomiju Crkve, nije izašao iz granica svoje nadležnosti određene mu pom. odredbom. Za to se i tužba, kao neumesna ima odbaciti po čl. 34. Zakona o Državnom Savetu i Upravnim sudovima.

Sa izloženog i na osnovu čl. 3., 17. i 34. Zakona o Državnom Savetu i Upravnim sudovima, Državni Savet

Presuđuje:

Da se ova tužba odbaci, o čemu presudom u prepisu izvestiti obe parnične strane.

Presuđeno u Državnom Savetu u III. odeljenju, 22. (dvadeset drugog) aprila 1930. god., br. 11571-30.
Delovođa-referent: Bož. Protić, s. r.

Za Prezidentika III. Odeljenja Državnog Saveta,
član St. Nešić, s. r.

X.

REZOLUCIJA

**Sinode Hrvatske Starokatoličke Crkve u Zagrebu
od 11. VI. 1933. god.**

POVODOM PITANJA UTREHTSKE UNIJE

Sinoda Hrvatske Starokatoličke Crkve saslušavši izvještaj Biskupa i Sinodalnog vijeća o odnosu sa Utrehtskom unijom starokatoličkih biskupa zaključuje:

1. **Prima se na znanje i odobrava** postupak Biskupa Kalogjera Marka i Sinodalnog vijeća u pitanju odnosa prema Utrehtskoj Uniji.

2. **Konstatira**, da od Sinode zakonito izabrani biskup Hr. Starokatoličke Crkve i po Ustavu Crkve i Državnim zakonima — može da za svoje djelovanje u upravljanju Crkvom odgovara samo Sinodi, pa stoga Sinoda **odbiјa** svako upitanje nenađenih kao neumjesno i kao pôvredu onih prava, što samo njoj kao vrhovnom forumu u Hrvatskoj Starokatoličkoj Crkvi pripadaju.

3. Ispitavši **prigovore**, koji su po biskupima Utrehtske Unije podignuti proti osobni i djelovanju Biskupa g. Marka Kalogjere — odbacuje te prigovore kao neosnovane i neumjesne, te izražava svome Biskupu potpuno povjerenje sa osvjeđenjem, da će kako do sada tako i nadalje dostoјno stajati na čelu Hr. Starokatoličke Crkve i na braniku njezinih prava, a naročito njezine samostalnosti i neodvisnosti proti svakome, tko bi se usudio u to da dirne.

4. Saslušavši **pritužbe**, koje su neki vjernici mimošavši zakoniti put rješavanje spora u Crkvi podnijeli Ministarstvu Pravde, odbacuje ih kao neosnovane, a odobrava i potvrđuje zaključak Sinodalnog Vijeća, kojim je potpisnicima tih pritužaba u smislu »Uredbe o zakonitom putu rješavanja sporova u Crkvi« (tačka IV.) trajno oduzeto aktivno i pasivno pravo glasa u cijeloj crkvi.

5. **Ustanovši**, da su bivši konzultor Donković Ante i bivši pretdsjednik Sinodalnog Vijeća Šemper Alfons iz Zagreba nedoljčnim izdavanjem letaka — dakle nelegalnim sredstvima borbe proti zakonitoj crkvenoj upravi — stalno kamen smutnje za mir i poredak u crkvenoj zajednici, isključuje ih obojicu iz Hrvatske Starokatoličke Crkve tako, da se oni nemaju više smatrati njezinim članovima.

XI.

**KONFERENCIJA STAROKATOLIČKIH BISKUPA
UTREHTSKE UNIJE 1933. GOD.
NENADLEŽNO KRŠI AUTONOMIJU
HRVATSKE STAROKATOLIČKE CRKVE**

Ministarstvo Pravde

Br. 82505/33-XV.

9. novembra 1933. god. — Beograd.

Ministarstvu Inostranih Poslova
Političko Odelenje

Aktom svojim od 31. avgusta o. g. Pov. br. 16936. dostavilo je to Ministarstvo ovamo na nadležnost pismo nadbiskupa u Utrehtu g. Keninga od 15. avgusta 1933. god., sa prepisom odluke Starokatoličke biskupske konferencije od 14. marta 1933. god., a po predmetu isključenja gosp. Kalogjera Marka, Biskupa Hrv. starokatoličke crkve, kao člana napred pomenute konferencije, — zamolivši ujedno za izveštaj po ovome.

Odazivajući se tom traženju, Ministarstvu Pravde je čast izvestiti kako sledi:

Starokatolička crkva u Kraljevini Jugoslaviji kao i starokatoličke crkve u svima drugim državama gde postoje, po svome uređenju je potpuno samostalna i, kao takva, sama rešava svoja crkvena pitanja, nezavisno od ma koje starokatoličke crkve i bilo koga inostranog foruma.

U ustavu Starokatoličke crkve u Kraljevini Jugoslaviji (v. prilog 1./1, str. 10), koji nije ništa drugo do recipirani Sinodalni i opštinski red starokatoličke crkve u Austriji, u čijem su sustavu do 1923. godine bili i starokatolici sa naše državne teritorije, — nijednom odredbom nije predviđeno da je ta crkva član Utrehtske Unije niti da ona stoji pod jurisdikcijom te Unije. Takav odnos prema Uniji iako nije normiran Crkvenim Ustavom, mogla bi zaključiti doduše Sinoda starokatoličke crkve u Kraljevini Jugoslaviji, kao vrhovni crkveni forum te Crkve, i ograničiti na taj način svoju samostalnost i nezavisnost, ukoliko bi na to pristala i naša Država, ali do danas

taj crkveni forum nikada nije doneo takav zaključak. Šta više o tome nema reči ni u prestavci župnika Hrv. starokatoličke crkve od 7. XII. 1923. godine, kojom je zatraženo od biv. Ministarstva vera zvanično objašnjenje, da je Hrvatska starokatolička crkva Ustavom usvojena i priznata u našoj Kraljevini, pa dosledno ni u, povodom toga donetoj, deklaraciji Ministarstva vera od 18. XII. V. K. br. 3389 (v. prilog 1./1, str. 31 i 33).

Šta je u stvari Utrehtska Unija i kakav je njezin odnos prema starokatoličkim crkvama koje su po svojim biskupima samo pretstavljenе a ne i učlanjene u toj Uniji, o tome jasnu sliku daje zvanični organ Hrvatske starokatoličke crkve »Starokatolik« od 31. maja 1929. god. br. 5. str. 8. u članku »Utrehtska Unije«, kao i govor biskupa g. Kalogjere i izvestioča Sinodalnog Veća g. dr. Tomca, održani na redovnom gođišnjem zasedanju Sinoda 11. VI. 1933. g. (vidi prilog 3, str. 9. i 11.), iz kojih se jasno uočava, da je biskupska konferencija Utrehtske Unije **nenadležno zašla u autonomni domen Hrv. starokatoličke crkve**, rešavajući pitanja koja ne pretstavljaju nikakvu povredu starokatoličkih verskih istina i načela, izloženih u Utrehtskoj izjavi biskupa starokatoličke crkve od 24. septembra 1889. No i kada bi to učenje bilo u pitanju, Biskupska konferencija Utrehtske Unije, koja je samo slobodna zajednica starokatoličkih biskupa koji su joj pristupili, može jedino svojom odlukom isključiti iz svoje sredine eventualnog biskupa otpadnika od starokatoličkog učenja Utrehtske Unije, ali o njegovom biskupskom položaju u njegovoj crkvi može da odlučuje jedino vrhovni crkveni forum koji ga je izabrao, a zatim i Država koja ga je u biskupskom položaju utvrdila, što oboje proizlazi iz Crkvenog Ustava.

Kada se sve napred izloženo ima u vidu, onda je prirođan zaključak, da se ovamo poslatoj odluci biskupske konferencije o g. Kalogjeri — uostalom i nedokumentovanoj — ne može sa strane Ministarstva dati važnost, u toliko manje što je **Sinoda starokatoličke crkve na svome zasedanju od 11. VI. 1933. god. odlučno odbila ovaj pokušaj mešanja jednog inostranog crkvenog foruma u interne stvari Hrv. starokatoličke crkve.** (v. prilog 3, str. 6).

Po naredbi Ministra Pravde.

Načelnik:

Sokrat Petrović.

XII.

**»SABOR« U KARLOVCU NA 12. VII. 1936. GOD.
NIJE BIO UOPCE NIKAKAV, A NAJMANJE ZAKONITI
SABOR ILI SINODA HRV. STAROKATOLIČKE CRKVE**

Službeno.

Ministarstvo Pravde

Br. 77009/36-XV.

2 septembra 1936 god.

Beograd.

Predmet : »Sabor« Hrvatske starokatoličke crkve, molba za uvaženje »zaključaka«.

G. Dr. Šemper Alfons, lekar u Zagrebu, i gosp. Donković Ante, b. konzultor Hrvatske starokatoličke crkve u Zagrebu, — i to prvi pod imenom Prezidenta »Upravnog veća« Hrvatske starokatoličke crkve, a drugi pod imenom izabranog biskupa te Crkve, zamolili su Ministarstvo pravde da bi primilo k znanju i odobrilo zaključke crkvenog »Sabora«, koji je održan 12. jula 1936 god., u župskoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda u Karlovcu. Prema poslatom zapisniku »Sabora«, zaključci se odnose na izbor novog vrhovnog crkvenog pretstavnika Hrvatske starokatoličke crkve pod imenom »Upravno veće« i na izbor g. Donkovića Ante za »biskupa« iste Crkve.

Odluka :

Na osnovu čl. 3/2 Zakona o uređenju Vrhovne državne uprave, a s obzirom i na pozitivne propise Ustava Hrvatske starokatoličke crkve, molbu gg. Dr. Šempera i Donkovića odbijam kao neumesnu.

Razlozi :

Prema propisu § 12 Ustava Hrvatske starokatoličke crkve, pravo biranja članova Sinodnog veća (C. U. je nepoznata reč »Upravno veće«), koje sa biskupom zajedno obrazuje vrhovno crkveno pretstavništvo, pripada zakonito sazvanoj Sinodi (C. U. je nepoznata reč »Sabor«), a isto tako i pravo biranja biskupa (§§ 2 i 18, tač. d. C. U.), pod uslovom dakako da je biskupska stolica stvarno upražnjena (§ 8. C. U.).

Prema tome, da bi neka akcija u pogledu na personalne promene u unutrašnjoj crkvenoj upravi dobila legalan karakter

i priznanje merodavnih faktora, mora ona biti sprovedena jedino kroz zakonitu Sinodu, što kod molilaca nije slučaj. Naime, na dan 12. jula 1936 god. nije u Karlovcu održana nikakva zakonita Sinoda Hrvatske starokatoličke crkve, a nije ni mogla biti održana kad je zakoniti crkveni pretstavnici nisu sazvali. S obzirom na odluku Ministarstva pravde od 10. aprila 1929. god. V. Br. 8934, i rešenje Sinodalnog veća od 20. marta 1933. br. 498—1933 g., takvi pretstavnici molioči nisu i ne mogli biti dok je rešenje Sinodalnog veća na snazi.

Kako Hrvatska starokatolička crkva ima svoje crkvene pretstavnike koji su na svoje položaje došli legalnim putem, to ih i državna vlast mora kao takve tretirati, dok ostalima to ne može priznati.

Protiv ovoga rešenja nezadovoljna strana ima pravo tužbe Državnom Savetu u roku od trideset dana (30) po prijemu.

M. P.

Ministar pravde,
Dr. N. Subotić, s. r.

XIII.

**DRŽAVNI SAVJET O NEPRIZNATOJ ZAJEDNICI
UTREHTSKE UNIJE**

Službeno :

Državni savet
Kraljevine Jugoslavije

Br. 568/937

30. marta 1937 godine — Beograd.

Uime Njegovog Veličanstva Petra II
Kralja Jugoslavije

Državni Savet

U I. odjeljenju, sastavljenom od Prezidenta Državnog Savjeta Sagadina Dr. Stevana, kao prezsidenta odjeljenja, članova: Todorovića Dragomira, Kovačevića Nikole, Stefanovića Jovana, zamjenika Protića Božidara i delovođe-referenta Prokopijevića Miloša po tužbi Donkovića Ante i Šempera Dr. Alfonsa iz Zagreba, koju su potpisali kao pretstavnici Hrvatske starokatoličke crkve Utrehtske unije, protiv rešenja Mi-

nistra pravde od 2 septembra 1936 g. Br. 77009, kojim je odbijena njihova molba da se prima na znanje i odobre zaključci crkvenog sabora, koji je održan 12 jula 1936 god. u župskoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda u Karlovcu, — na osnovu čl. 17 i 34 Zakona o Državnom savetu i upravnim sudovima, a s obzirom i na Zakon o taksama, dana 30 marta 1937 godine

P r e s u d i o j e :

Tužba se kao neosnovana odbacuje.

R a z l o z i :

Podneskom od 20 jula 1936 god. snabdjeven sa žigom »Kancelarije Hrvatske starokatoličke crkve« i potpisom od strane Dr. Šempera, kao pretsjednika, i Ante Donkovića, kao izabranog biskupa, podnijet je Ministru pravde na odobrenje »Zapisnik o održanju sabora Hrvatske starokatoličke crkve Utrehtske unije u Karlovcu, dana 12 jula 1936 god. u župskoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda« s molbom da primi na znanje i odobri »kako zaključke tako i izbor konsultora crkve Ante Donkovića za biskupa Hrvatske starokatoličke crkve«. U samom zapisniku nije naznačeno, tko je dotični sabor sazvao, niti pak na osnovu kojih propisa je to učinjeno.

Po ovome zahtjevu Ministarstvo pravde je donijelo rešenje, u kome je uzeto, da u Ustavu Hrvatske starokatoličke crkve nije ni poznat naziv »upravno vijeće« niti »sabor«, kako je u zapisniku označeno, već samo »sinodalno vijeće« i »sinoda«. Članove sinodalnog vijeća bira Sinoda, a tako isto ona bira i biskupa, kada je biskupska stolica upražnjena. Dalje je uzeto da na dan 12 jula 1936 god. nije u Karlovcu održana nikakva zakonita Sinoda Hrvatske starokatoličke crkve, jer nije sazvana od legitimnih predstavnika ove crkve. Stoga je podnijeti zahtjev za primanje na znanje i odobrenje zaključaka dotičnog sabora odbačen kao neumjestan.

Protiv ovog rešenja podnijeli su Državnom savjetu tužbu Ante Donković i Dr. Alfons Šemper iz Zagreba, kao predstavnici »Hrvatske starokatoličke crkve Utrehtske unije«. U ovoj tužbi ističu: da je sporno rešenje pogrešno, jer polazi od pogrešne pretpostavke, da je zakoniti predstavnik ove crkve biskup g. Marko Kalogjera; da to nije tačno, jer da je Hrvatska starokatolička crkva član Utrehtske unije; da je biskupska

konferencija, koja je jedini čuvan starokatoličkog učenja, donjela odluku, kojom se g. Kalogjera isključuje iz vjerske zajednice, i time lišava položaja biskupa Hrvatske starokatoličke crkve; da su oni ostali vjerni starokatoličkoj nauci i načelima Utrehtske unije i zakoniti predstavnici Hrvatske starokatoličke crkve, prema čemu su i zaključci sabora, koje su podnjeli na odobrenje, ispravni, pa se kao takvi morali odobriti. Pošto to ovdje nije učinjeno, predlažu Državnom savjetu, da ovo rešenje poništi.

Državni savjet je po rasmotrenju tužbe, rešenja i ostalih akata ovog predmeta, a tako isto odgovora na ovu tužbu Ministra pravde i Biskupske kancelarije Hrvatske starokatoličke crkve, koju predstavlja biskup g. Marko Kalogjera, — pa je našao, da je ova tužba neosnovana.

Hrvatska starokatolička crkva je kod nas **priznata vjerska zajednica**, koja ima svoj crkveni Ustav, te su odredbe ovog Ustava odlučne za rešenje spornog pitanja. U Ustavu pak nema **nikakve odredbe**, prema kojoj bi ista vjerska zajednica bila vezana za kakvu višu vjersku organizaciju, čije bi sjedište bilo u inostranstvu, kao što bi po tvrdjenju tužbe bila **Utrehtska unija**, tako da bi njen opstanak i djelovanje zavisilo od te više organizacije. Iz toga sljедuje, da je ona kod nas **samostalna vjerska zajednica**, te su kako za njené organe koji je predstavljaju, tako i za njeno djelovanje odlučne **s a m o odredbe njenog Ustava**.

Organi Hrvatske starokatoličke crkve, po njenom Ustavu, su: biskup, Sinodalno vijeće i Sinoda (§ 2, 10 i 18 Ustava). Sinodu saziva biskup ili Sinodalno vijeće (§ 18) u slučaju upražnjene biskupske stolice. Sinoda odlučuje o izboru članova Sinodalnog vijeća (§ 12.), a tako isto ona odlučuje i o izboru biskupa (§ 2 i 19), ako je biskupska stolica upražnjena. **Biskupska konferencija**, na čiju se odluku tužba poziva, **nije** prema ovome **nikakav odlučujući organ**, te je stoga **njena odluka ovdje bez važnosti**.

Kako u ovome slučaju biskupska stolica nije upražnjena i Sinoda (ili »sabor«, kako je u zapisniku naznačeno) nije sazvana od strane biskupa, sljedeće, da je »sabor« od 12 jula 1936 god. sazvan od nelegitimnih predstavnika, uslijed čega vlast nije ni mogla zaključke takvog sabora primiti i odobriti.

Osim toga **vjerska zajednica pod nazivom »Hrvatska starokatolička crkva Utrehtske unije«**, kako je u tužbi označena,

nije osobeno priznata, a ni u Ustavu starokatoličke crkve, koja je priznata, takav naziv nije označen, prema čemu se **tužioc i pojavljuju kao predstavnici jedne nepriznate zajednice**, pa u toliko prije vlast nije mogla primati i odobriti zaključke jedne takve zajednice.

Spornim rešenjem prema ovome tužiocima nije povrijeđeno nikakvo pravo niti interes na zakonu zasnovan, prema čemu je i tužba protiv istog rešenja neosnovana. Stoga se ova tužba morala odbaciti.

Pretsjednik I odeljenja
Delovoda-referent, (M. P.) Državnog savjeta,
Miloš Prokopijević v. r. Dr. Stevan Sagadin v. r.

Ust. br.
38400

NAŠE KNJIGE

1. Kršćansko-katolički katekizam po nauci Starokatoličke Crkve. Stoji Din 5.
2. Mali KATEKIZAM nauke Isusa Krista. Stoji Din 3.
3. Hrvatska Starokatolička Crkva. Priredio Marko Kalogjera, Biskup. Stoji Din 5.
4. O Hrvatskoj Crkvi. Napisao Marko Kalogjera, Biskup. Stoji Din 2.
5. Duhovno oslobođenje Hrvata katolika. Napisao Marko Kalogjera, Biskup. Stoji Din 2.
6. Vjerujem — oproštenje grijeha. Priredio Marko Kalogjera, Biskup. Stoji Din 3.
7. Ustav Starokatoličke Crkve. Stoji Din 2.
8. Starokatolička Crkva. Njezino ustrojstvo i nauka. — Napisao Stjepan Zagorac. Stoji Din 10. (Naklada pisca).
9. Gdje je istina? Napisao Stjepan Zagorac. Stoji Din 6. (Naklada pisca).
10. Narodna crkva i katolicizam. Napisao Stjepan Zagorac. Stoji Din 2.
11. Narodna Crkva kod Južnih Slavena. Napisao Stjepan Zagorac. Stoji Din 3.
12. Ustav i bračno pravo. Napisao Dr. D. Tomac. (Naklada pisca.)
13. Sud Rimokatoličke Crkve o Hrvatskom starokatoličkom Biskupu Marku Kalogjera. Izdao Dr. D. Tomac. Stoji Din 3.
14. Grgur Ninski. Napisao Dr. Niko Kalogjera. Stoji Din 2.
15. Splitski sabori X. vijeka. Napisao Dr. Niko Kalogjera. Stoji Din 3.
16. Hrvatska Starokatolička Crkva i Stjepan Radić. — Napisao Niko Petrić, konzultor. Stoji Din 1.
17. Hrvatska Starokatolička Crkva i socijalna pravda. — Napisao Dr. Drag. Tomac. Stoji Din 1.